

עין משפט
גד מצוה

קפו א מוי פֿיט מה'ל אַלל הלכה יב טוש"ע
י"ד סי' רמב סעיף כה וסי' שעד סעיף ון:

רבינו חננאל

אמר ליה רב אשי לבר קיפוק בהא יומא דנח נפשיה דרבינא, מאי אמרת עליה, פירוש בר קיפוק ובר אבין הוה ספרנא ושאליתו מהו ההספר שתספור עליו, וכיון שאמר לו בר קיפוק, בארזים נפלה שלהבת מה יעשו איזובי קיר, כלומר כולי עלמא לגביה כאובב גבי ארז נינהו (כולהו) [כו]. ובר אבין אמר, ככו לאובדין ולא לאבידה כו'. חלש דעתיה דרב אשי, אמר, שותתן לגביה כאובב של קיר והוא כארז ככלל שהוא גדול ממני, נעשה להן חולי ונהפכו רגליהן שאינן יכולין להלך, ולא יצאו בהספר. והוו שאמר רב אשי כיון שרגליהן של אלו הפוכים, אינן ראויין לחליצה. כי נח נפשיה דר' יוחנן, יתיב עליה ר' אמי שבעה ושלישים. ואסיקנא, אפילו רבו שלמדו תורה, אינו יושב עליו אלא יום אחד. ואמר ר' יצחק בר אמי, (א) תניא, חכם, כיון שהחזיר פניו מאחורי המטה שולל. פתח עליה ההוא ספרנא, ארץ שנער הרה וילדה. פ"י שנער ככל. ארץ צבי, ארץ ישראל. רקת, זו טבריא שמת בה. ת"ר

א) לפנינו נבמ' חזקא זה לעיל סוף עמוד א' ועי' בתוס' שם ד"ה חסס.

כה:

שפּען מרובי דציפורי דמא. מפרש צירושלמי דיהצ נפשיה על גזרתם פירוש נשפך דמו על יחוד השם תוספתא פ"א שנתן נפשו על המילה:

ס' ועץ רבו ש'מדו חכמה. צפרק אלו מליאות (צ"מ דף נג. ושם) פליגי רבי יהודה ורבי יוסי שרבי

יהודה אומר כל שרוב חכמתו הימנו ורבי יוסי אומר אפילו לא האיר עיניו אלא במשנה אחת זהו רבו ומסיק שם עולא אמר תלמידי חכמים שצצבל קורעין זה על זה כרבי יוסי ס"ל ופוסק רב ששת כרבי יוסי ופי' רבינו חננאל דהכי הלכתא ובשאלמות דרב אחאי א) פוסק כרבי יהודה דאמר כל שרוב חכמתו הימנו ומפרש צפר' אלו מליאות צתוספתא דהיו קורעין קריעה א) [דלחין] מתאחה וכן פירש רבי יצחק צר יהודה ויותר היה נראה לי דמעשה רב דשמואל עבד כרבי יוסי כדאי' התם ורבא נמי מפרש מילתא דרבי יוסי ורבי אלעזר צירושלמי נמי עבד כוותיה ושמא היו מחמירין על עלמן: צרכת

נפלה שלהבת מה יעשו איזובי קיר לויתן בחכה הועלה מה יעשו דני רקק בנחל שותף נפלה חכה מה יעשו מי גבים א"ל בר אבין ח"ו דחכה ושלחבת בצדיקי אמינא ומאי אמרת אמינא ככו לאבלים ולא לאבידה שהיא למנוחה ואנו לאנחה חלש דעתיה עלייהו ואתהפוך כרעייהו ההוא יומא לא אתו לאספוריה והיינו דאמר רב אשי א) לא בר קיפוק חליץ ולא בר אבין חליץ רבא כי הוה אתא לדגלת א"ל לבר אבין קום אימא מילתא קאי ואמר באו רוב שלישיית במים זכור ורחם תעינו מאחרוך כאשר מבעלה אל חזניהנו כאות מי מרה (חנין יוחנן זירא אבא יעקב יוסי שמואל חייא מנחם סימן) רבי חנין חתניה דבי נשיאה הוה לא קא הוו ליה בני בעא רחמי והוו ליה ההוא יומא דהוה ליה נח נפשיה פתח עליה ההוא ספרנא שמוחה לתוגה נהפכה שישון ויגון נדבקו בעת שמחתו נאנח בעת חגיגתו אבד חגיגו אסיקו ליה חגן על שמיה כי נח נפשיה דר' יוחנן פתח עליה ר' יצחק בן אלעזר קשה היום לישראל כיום בא השמש בצהרים דכתיב ויהי ביום ההוא והבאתי השמש בצהרים ואמר ר' יוחנן זה יומו של יאשיהו כי נח נפשיה דר' יוחנן יתיב רבי אמי שבעה ושלישים אמר רבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא רבי אמי א) דעבד לגרמיה הוא דעבד דהכי אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן א אפילו רבו שלימדו חכמה אינו יושב עליו אלא יום אחד א) כי נח נפשיה דרבי זירא פתח עליה ההוא ספרנא ארץ שנער הרה וילדה ארץ צבי גידלה שעשועיה אוי נא לה אמרה רקת כי אבדה כלי חמדתה כי נח נפשיה דרבי אבהו אחיתו עמודי דקסרי מיא דרבי יוסי א) שפען מרובי דציפורי דמא דרבי יעקב אתחמיואו כוכבי ביממא דר' אסי איעקרו כל אילניא דר' חייא נחיתו כיפי דגורא מרקיעא דר' מנחם א) (בר' יוסי) אישתעו צלמנייא והוו למחלצייא דר' תנחום בר חייא איתקצצו כל אנדרטיא דר' אלישיב איחתרו שבועין מחתרתא בנהרדעא דרב המנונא נחיתו כיפי דברדא מרקיעא דרבה ורב יוסף נשוק כיפי דפרת אהרדי דאביי ורבא נשוק כיפי דדגלת אהרדי כי נח נפשיה דר' משרשיא טעון דיקלי שיצי ת"ר

מפרש צירושלמי דיהצ נפשיה על יחוד השם תוספתא פ"א שנתן נפשו על המילה:

כי ממו אנשירא קמו גמלי אמר להו ההוא טייעא מאי האי אמרו ליה רבנן דקא עברי יקרא אהרדי מר אמר מר נייעול ברישא ומר אמר מר נייעול ברישא אמר דינא הוא דרבה בר הונא ליעול ברישא חליף גמליה דרבה בר הונא נתור ככיה ושניה דההוא טייעא פתח עליה ההוא ינוקא גזע ישישים עלה מבבל ועמו ספר מלחמות א) קאת וקפור הוכפלן לראות בשוד ושבר הבא משנער קצף על עולמו וחמם ממנו נפשות ושמח בהם ככלה חדשה רוכב ערבות שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק כי נח נפשיה דרבינא פתח עליה ההוא ספרנא תמרים הניעו ראש על צדיק כחמר נשים לילות כימים א) [על משים לילות כימים] א"ל רב אשי לבר קיפוק ההוא יומא מאי אמרת אמר ליה אמינא אם בארזים

כי מטו אנשירא. כשהגיעו לעצור צדף של גשר קצר שעכשיו לא היו יכולין לעצור זה צלד זה אלא זה אחר זה: **קמו גמלי**. עמדו הגמלים נושאי המטות במקומן: **טייעא**. סוחר ישמעאלים: **רבנן**. דשיכני רבה צר רב הונא ורב המנונא: **עבדי יקרא**. דהא לא צעי האי למיעל מקמי האי: **נפור**. כפי. לחייו משום דצוי לרב המנונא: **ספר מלחמות**. ספר תורה. לישנא אחרינא שנלחם רבה ורב המנונא ונתור כפי דההוא טייעא. לישנא אחרינא גזע ישישים זה רבה צר רב הונא דהוא צן גדולים צן רב הונא דהוא ראש גולה ועדיף מנשיא דארץ ישראל ועמו ספר מלחמות עמו רב המנונא: **קאם וקיפור הוכפלן**. קללה כמו וירשוה קאת וקיפור (ישעיה לה) כלומר קללה צאה והוכפלה בעולם: **נראות שוד ושבר**. זה שקלף הקצ"ה על עולמו: **נשים לילות כימים**. בהספד על שם לילות כימים בתורה: צר קיפוק וצר אצין הוו ספרדני: **(ההוא יומא**. דנח נפשיה): **חלש דעתיה**. דהאי מדמי ליה לשלהבת והאי לאציה: **וההוא יומא**. דנח נפשיה לא ספרדוה משום דאירע להו תקלה על ידו: **לא צר קיפוק ולא צר אצין חליץ**. משום דאיתפסכו כרעייהו ונתינא (יבמות דף קג.) האי מלן דמסגי אלוותא דריגלא לא חליץ דהתורה אמריה א) וחלש נעלו מעל רגלו ולא מתחת לרגלו: **אסי לדגלת**. חדקל: **רוב שלישים**. ישראל נקראו שלישים ורבא שקול כרוב ישראל ואמר ליה קום ואמור מילתא כלומר בקש רחמים: **כאום צמי מרה**. שאשה סוטה נצדקת בהן: **נעם חנינא**. דולד: **אנד חנינו**. אציו המחננו: **והצאסי השמש בצהרים**. אשקיע השמש בצהרים: **יומו של יאשיה**. שנהרג יאשיה קרי יומו שמש: **לגרמיה**. לדעתיה: רבי זירא היה מצבל ובה נולד וגדל דארץ ישראל והיינו דקאמר ארץ שנער הרה וילדה ארץ צבי גדלה שעשועיה ואהכי קרי ליה רבי זירא ורב זירא א) **אוי נא לה אמרה רקת**. יכולה לומר כן רקת היא טבריא: **אחיסו**. הורידו דמעות: **איסתמיוא כוכבי**. נראו הכוכבים שנשתנה העולם מרוב זעז: **כיפי דנורא**. אבנים של אור: **אשטעו צלמנייא**. נימוחו פרטוף שלהן: **והוו למחלצייא**. כלומר נחלקה ונתמעכה כל אורת פרטוף של צלמים ואורת המטבעות

מפני אורת החסדי שנשתנית דרבי מנחם צנן של קדושים שלא נסתכל אף בצורה של זוחל כדאמרין בערבי פסחים (דף קד.) **והוו למחלצייא**. כמו שהחלקה צמגעל וצמחללים שבה מטחין טיט הכותל: **אנדרטא**. אורת הללמים שעושין על שם המלך שמת: **שצעין מחסרין**. דגנבים דצוקותיה לא הוו אמו גנבים: **כיפי דברדא**. אבנים: **נשוק כיפי**. כפפאות של גשרים נשתצרו ונשקו זו את זו: **שילי**. קוליס: ואלו

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

מסורת הש"ס

א) אפי' אפי' עשומ רשת כאות ללחות כשמתו עיורן, ב) ס"א, א) יבמות קג. [ע"ש], ד) [בכרות מת. וס"ג], ה) מגילה ו, ו) [פסהדרין קט, א, ו] נזיל דברי סימאי ועי' תוס' שבת קמט. ד"ה ודיקני ותוס' פסחים קד. ד"ה דלא ותוס' ע"ז ג. ד"ה ה"ג, ח) [דברים כה], ט) עי' יע"ץ, י) ווע"ע ר"י כחצות מג: ד"ה אמר ד"ה ר"ו אמר, כ) [ש"ך לרף כו, א, ב] [פרשת קרח סי' קלא, טו רש"י,

תורה אור השלם

1. וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא נֶאֱמָר אֲדֹנָי אֱלֹהִים וְהַבְּתִי הַשֶּׁמֶשׁ בְּצִדְהֶרִים וְהַחֲשֵׁכְתִי לְאָרֶץ בַּיּוֹם אֲרוּר: עמוד ח ט

מוסף רש"י

זה יומו של יאשיהו. שמת בחרב של שנים, כמו שאמרו רבותינו (תענית כב:) חין חן חרב של שנים וימר מפרעה נכה שאמר לו לואשיה (דה"צ לה) מה לי וכן לא עלך אתה היום, לא עלך אתי בא היום כי אם לעצור דרך אילנך אל בית מלחמתי (שמוס ח ט). לגרמיה הוא דעבד. חין אלם מודה לו (בכרות מח.) יחד הוא בדבר ואין הלכה כמותו (שבת לח.) כי נח נפשיה דר' זירא. ר' זירא עלה מצבל לארץ ישראל ומת שם בטבריה (פגילה א, א) ארץ צבי. ארץ ישראל, גידלה שעשועיה. של שנער (שם), שפענו מרובי דציפורי דמא. דלחם גדול הוה, לאשמועינן למלפזי הוה (סנהדרין קט.).